

דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים

2018

מרצה: רו"ח שלומי שוב

IFRS 10

Consolidated Financial Statements

חלק א' – יישום בסיסי

דרישה כללית לאיחוד דוחות כספיים

בהתאם לתקן ישות מדווחת אשר לה חברה בת אחת או יותר (חברה אם), נדרשת להציג דוחות כספיים מאוחדים אשר יכללו את כל החברות הבנות.

חברה בת (Subsidiary) מוגדרת כישות, לרבות ישות בלתי מאוגדת (כמו שותפות), הנשלטת על ידי ישות אחרת – חברת האם.

קיימים 3 סוגים של דוחות כספיים: עצמיים, נפרדים ("סולו") ומאוחדים.

דוחות נפרדים לצד הדוחות המאוחדים

התקן אינו מחייב לערוך דוחות כספיים נפרדים ("סולו"), אלא דוחות כספיים מאוחדים בלבד. עם זאת, ישות מדווחת יכולה לבחור, או להיות נדרשת על פי כללים מקומיים להציג לצד הדוחות הכספיים המאוחדים גם דוחות כספיים נפרדים.

דוחות כספיים נפרדים חשובים לבעלי החוב (בנקים לדוגמה) וכן לשלטונות המס.

כיצד נערכים דוחות כספיים נפרדים ("סולו")?

□ השקעות בחברות מאוחדות (וחברות מוחזקות אחרות) מטופלות בהתאם לאחת מבין השיטות הבאות:

- עלות
- נכס פיננסי בהתאם להוראות IFRS 9 (שווי הוגן דרך רווח או הפסד או שווי הוגן דרך רווח כולל אחר)
- בשיטת השווי המאזני כמתואר ב- IAS 28

□ רואים בהשקעה בחברה הבת כזרה לחלוטין (למעט בשיטת השווי המאזני) ולכן לדוגמה, לא מבטלים רווחים בין חברתיים, מניות באוצר וכיוצ"ב.

□ המדיניות החשבונאית היא אותה מדיניות חשבונאית של הקבוצה.

הגדרת שליטה

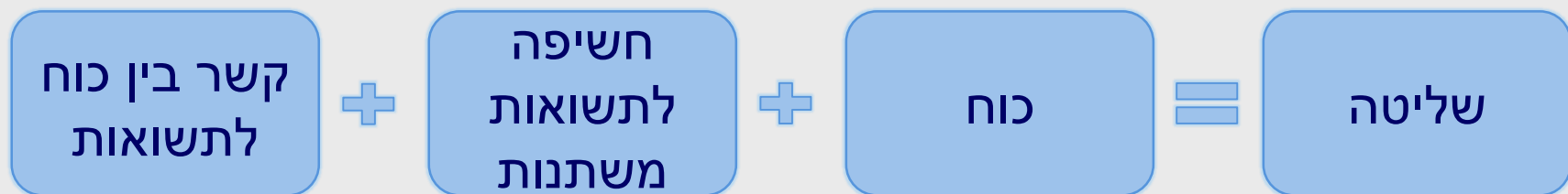
משקיע שולט במושקעת כאשר המשקיע חשוף או זכאי לתשואות משתנות הנובעות ממעורבותו במושקעת ויש לו את היכולת להשפיע על תשואות אלה באמצעות הכוח שלו במושקעת.

מודל השליטה – 3 רכיבים חיוניים

משקיע שולט בישות מושקעת אם ורק אם למשקיע יש במצטבר:
1. כוח על הישות המושקעת.

2. חשיפה, או זכויות, לתשואות משתנות ממעורבותו במושקעת.

3. יכולת להשתמש בכוח שלו על הישות המושקעת כדי להשפיע על סכום התשואות של המשקיע.

קשר בין הכוח לתשואות

משקיע שולט בישות מושקעת אם למשקיע יש לא רק כוח השפעה על הישות המושקעת וחשיפה, או זכויות, לתשואות משתנות בישות המושקעת, אלא גם יכולת להשתמש בכוח שלו כדי להשפיע על התשואות **שלו** ממעורבותו עם הישות המושקעת.

הדבר לא מתקיים כאשר המשקיע פועל כסוכן, כלומר, משתמש בכוח שהואצל לו בכדי להניב תשואות לאחרים.

חשיפה או זכויות לתשואות משתנות

בעת הערכה אם למשקיע יש שליטה על ישות מושקעת, המשקיע קובע אם הוא חשוף, או בעל זכויות, לתשואות משתנות ממעורבותו בישות המושקעת.

תשואות משתנות הן תשואות שאינן קבועות ויש להן פוטנציאל להשתנות כתוצאה מהביצועים של הישות המושקעת.

לדוגמה דיבידנדים, תגמול, תשואות שאינן זמינות לאחרים (יתרון לגודל, חסכון בעלויות, סינרגיה, ידע).

כדי שלמשקיע יהיה כוח השפעה על הישות המושקעת, למשקיע חייבות להיות זכויות קיימות שמקנות לו את היכולת להתוות את הפעילויות הרלבנטיות.

לצורך הערכת שליטה, יש להביא בחשבון רק זכויות ממשיות וזכויות שאינן מגינות.

דוגמאות לזכויות המעניקות למשקיע כוח השפעה כוללות זכויות הצבעה, זכויות הצבעה פוטנציאליות, זכויות למינוי אנשי מפתח ניהוליים, זכות לקבלת החלטות וכו'.

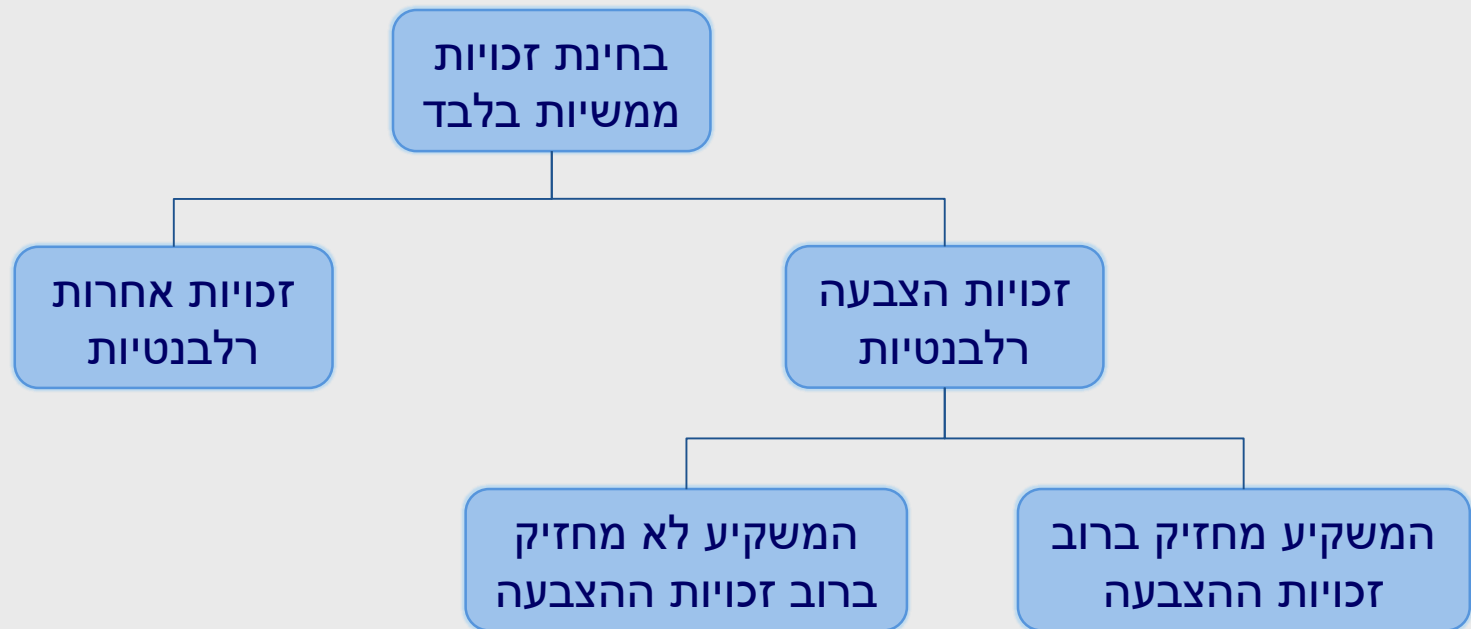
כוח השפעה – פעילויות רלבנטיות

פעילויות רלבנטיות מוגדרות כפעילויות של הישות המושקעת אשר משפיעות **באופן משמעותי** על התשואות של המשקיע.

דוגמאות לפעילויות רלבנטיות כוללות מכירה ורכישה של מוצרים או שירותים; ניהול נכסים פיננסיים במהלך אורך החיים שלהם; בחירה, רכישה או מימוש של נכסים; מחקר ופיתוח מוצרים או תהליכים חדשים; וכן קביעת מבנה מימוני או השגת מימון.

דוגמאות להחלטות המתקבלות לגבי פעילויות רלבנטיות כוללות קביעת החלטות תפעוליות והחלטות הוניות של הישות המושקעת, כולל תקציבים; וכן מינוי ותגמול אנשי מפתח ניהוליים או מספקי שירותים של הישות המושקעת והפסקת השירות שלהם או התעסוקה שלהם.

כוח השפעה - תרשים

כוח השפעה – זכויות הצבעה רלבנטיות

כאשר זכויות ההצבעה הן הרלבנטיות:

- אם המשקיע מחזיק במרבית זכויות ההצבעה יש לשקול את קיומן של הזכויות המוחזקות על ידי אחרים – זכויות הצבעה פוטנציאליות, זכויות שאינן מגינות (לדוגמה זכויות וטו על מינוי מנכ"ל/ תקציב).
- אם המשקיע מחזיק בפחות ממרבית זכויות ההצבעה יש לשקול: הסכמים עם בעלי זכויות הצבעה אחרים, הסכמים חוזיים אחרים, זכויות הצבעה פוטנציאליות ושליטה אפקטיבית.

- לצורך בחינת קיומה של שליטה משקיע יתחשב רק בזכויות הצבעה ממשיות.
- על מנת שזכות הצבע תחשב כממשית למחזיק בה חייבת להיות היכולת המעשית לממש זכות זו.
- הדוגמה הנפוצה ביותר לזכויות הצבעה ממשיות הן זכות להצבעה בישיבות דירקטוריון.
- נבחין בין זכויות הצבעה ממשיות **בהווה** וזכויות הצבעה ממשיות **פוטנציאליות**.
- **זכויות הצבעה ממשיות בהווה** אלו זכויות המוקנות למשקיע מכוח החזקתו במניות של החברה המוחזקת. לדוגמה – משקיע המחזיק 60% מהון המניות של חברה מוחזקת רשאי למנות 60% מתוך כלל הדירקטורים.
- **זכויות הצבעה ממשיות פוטנציאליות** אלו זכויות המוקנות למשקיע מכוח החזקתו בניירות ערך המירים של החברה המוחזקת. דוגמה לניירות ערך המירים – אופציות, חוזי אקדמה, אגרות חוב להמרה וכדומה.

קביעה אם זכויות הצבעה פוטנציאליות הן ממשיות דורשת שיקול דעת.

אינדיקציות לקביעה האם זכויות הצבעה פוטנציאליות הן ממשיות:

➤ אם יש מגבלות (כלכליות או אחרות) שמונעות מהמחזיק (או מהמחזיקים) לממש את הזכויות. דוגמאות:

❑ קנסות ותמריצים פיננסיים שימנעו לממש את הזכות.

❑ מחיר מימוש או מחיר המרה שיוצר מגבלה כלכלית שתמנע מהמחזיק (או תרתיע את המחזיק) לממש את זכויותיו. לדוגמה – משקיע מחזיק באופציה שהיא עמוק מחוץ לכסף.

❑ תנאים שהופכים את מימוש הזכויות ללא סביר. לדוגמה – אופציה הקובעת שניתן לממש אותה במידה והמשקיע יממש את כל זכויותיו בחברות אחרות.

- ❑ מגבלות או תמריצים תפעוליים שימנעו מהמחזיק (או ירתיעו את המחזיק) מלממש את זכויותיו. לדוגמה – חברה ב' הינה חברת סטרט-אפ המנוהלת ע"י מר יונה. לחברה א' אופציות בכמות מספקת שבמידה וימומשו חברה א' תשלוט בחברה ב'. מר יונה הבהיר לחברה א' כי במידה והיא תממש את האופציות הוא יעזוב את הניהול בחברה ב'. להערכת חברה א' למר יונה אין תחליף ולכן היא לא תממש את האופציות שברשותה.
- ❑ דרישות חוקיות או דרישות של גופי פיקוח שמונעות מהמחזיק מלממש את זכויותיו. לדוגמה - כאשר נאסר על משקיע זר לממש את זכויותיו.
- ❑ כאשר מימוש הזכויות דורש הסכמה של יותר מצד אחד או כאשר הזכויות מוחזקות על ידי יותר מצד אחד, האם קיים מנגנון שמספק לאותם צדדים את היכולת המעשית לממש את הזכויות שלהם במשותף אם הם בוחרים לעשות זאת. העדר מנגנון כזה הוא סימן לכך שייתכן שהזכויות אינן ממשיות.

□ תנאים שמגבילים מאוד את עיתוי המימוש. לדוגמה – נכון ל- 1/1/2017 משקיע מחזיק באופציה שבמידה ויממש אותה יחזיק במרבית זכויות ההצבעה בחברה המוחזקת. יחד עם זאת, בתקנון החברה נקבע כי מינוי דירקטורים ייעשה אחת לשנתיים (ביום 31/12/2018). במצב כאמור, הזכות שמחזיק המשקיע אינה ממשית היות וגם אם יממש את האופציות הוא לא יכול להשתתף בשנתיים הקרובות בקבלת החלטות בדירקטוריון.

□ אי היכולת של המחזיק בזכויות לקבל מידע הנחוץ כדי לממש את זכויותיו. לדוגמה – מחזיק באופציות אינו מקבל מידע לגבי פעילות החברה, השווי שלה ונתונים רלוונטיים אחרים שיאפשרו לו לבחון האם כדאי לו לממש את האופציות שברשותו.

דוגמה א'

נתוני בסיס לדוגמאות

לחברה ב' יש אסיפות בעלי מניות שנתיות בהן מתקבלות החלטות להתוויית הפעילויות הרלוונטיות.

אסיפת בעלי המניות הבאה נקבעה לעוד שמונה חודשים. אולם, בעלי מניות שמחזיקים, בנפרד או במשותף, לפחות 5 אחוז מזכויות ההצבעה יכולים לזמן אסיפה מיוחדת כדי לשנות את המדיניות הקיימת לגבי הפעילויות הרלוונטיות, אך קיימת דרישה להודיע לבעלי המניות האחרים שמשמעותה שלא ניתן לקיים

אסיפה כזו לפחות עוד 30 יום. ניתן לשנות את המדיניות לגבי הפעילויות הרלוונטיות רק באסיפה מיוחדת של בעלי המניות או באסיפה שתוכננה. זה כולל אישור של מכירה מהותית של נכסים וכן ביצוע השקעות משמעותיות או את מימושן.

הבחנה בין זכויות מגינות לבין זכויות שאינן מגינות

זכויות מגינות הן זכויות שנועדו להגן על האינטרס של הצד המחזיק בהן מבלי להקנות לאותו צד כוח השפעה על הישות שאליה מתייחסות זכויות אלה.

דוגמאות לזכויות הצבעה מגינות:

1. זכויות שמקנות למשקיע זכות וטו במידה ונעשות פעולות שיכולות להעלות משמעותית את סיכון האשראי של החברה המוחזקת.
2. זכות לאשר השקעה משמעותית שאינה חלק ממהלך העסקים הרגיל.
3. זכות לאשר הנפקת משמעותית של מניות או של חוב פיננסי.

כוח השפעה – שליטה אפקטיבית

סממנים לקיומה של שליטה אפקטיבית:

- ככל שמשקיע מחזיק ביותר זכויות הצבעה, סביר יותר שלמשקיע יש זכויות קיימות שמקנות לו את היכולת הנוכחית להתוות את הפעילויות הרלוונטיות.
- ככל שהמשקיע מחזיק ביותר זכויות הצבעה ביחס למחזיקי זכויות הצבעה אחרים, סביר יותר שלמשקיע יש זכויות קיימות שמקנות לו את היכולת הנוכחית להתוות את הפעילויות הרלוונטיות.
- ככל שיותר צדדים יצטרכו לפעול יחד בכדי לגבור על המשקיע, סביר יותר שלמשקיע יש זכויות קיימות שמקנות לו את היכולת הנוכחית להתוות את הפעילויות הרלוונטיות – רלוונטי להשקעה בחברה ציבורית בעיקר.

שליטה אפקטיבית – דוגמה א'

קרדן – הפסקת איחוד GTC פולין

איבוד שליטה אפקטיבית ב-GTC פולין

החברה, באמצעות חברת GTC Holding, מחזיקה 27.75% ממניות חברת GTC פולין, שתוצאותיה נכללות במסגרת מגזר הנדל"ן – אירופה.

בחודש פברואר 2013, הגדיל אחד מבעלי המניות בחברת GTC פולין את שיעור החזקתו ל-10.04%, לאחר מכן, בחודש מרס 2013 מינה בעל המניות חבר דירקטוריון מפקח נוסף מטעמו ב-GTC פולין. כתוצאה מכך מספר הדירקטורים שמינתה GTC Holding בדירקטוריון המפקח של GTC פולין הסתכם ל-5 מתוך 10, כאשר ליו"ר הדירקטוריון המפקח, אשר מונה על ידי החברה, יש קול מכריע במקרה של שוויון. ליום 31 במרס 2013, עדיין קיים בעל מניות (להלן "בעל המניות הנוסף") נוסף אשר זכאי למנות דירקטור בדירקטוריון המפקח אשר טרם ניצל את זכותו לעשות כן באותו מועד.

לאור ההתפתחויות לעיל, הגיעה החברה להחלטה כי השליטה האפקטיבית החשבונאית שלה (de facto control) בחברת GTC פולין אינה מתקיימת ועל כן, הפסיקה את איחוד דוחותיה הכספיים של GTC פולין החל מיום 22 בפברואר 2013.

שליטה אפקטיבית – דוגמה ב'

קבוצת דלק – הפסקת איחוד דלק US

2. ביום 13 ביוני 2013 מכרה הקבוצה 2,000,000 מניות נוספות של דלק ארה"ב וזאת בתמורה לכ- 233 מיליוני ש"ח. לאחר המכירה הנ"ל מחזיקה הקבוצה, באמצעות המוכרת ב- 19,536,432 מניות רגילות של דלק ארה"ב, המהוות כ- 33.1% מהון מניות דלק ארה"ב.

ברבעון השני של שנת 2013, הקבוצה שבה ובחנה את קיומה של שליטה אפקטיבית של דלק הונגריה בדלק ארה"ב בהתאם להוראות תקן IFRS 10 וזאת לאור הירידה הנוספת בשיעור ההחזקה בדלק ארה"ב ולאור דפוסי השתתפות בעלי המניות מקרב הציבור באסיפה הכללית שנערכה בחודש מאי 2013. מסקנת הבחינה, בהמשך לדיונים עם סגל רשות ניירות ערך, הינה כי השליטה האפקטיבית של החברה בדלק ארה"ב כבר אינה מתקיימת ועל כן, החל מיום 13 ביוני, 2013 הפסיקה הקבוצה את איחוד דוחותיה הכספיים של דלק ארה"ב, והיא מטפלת ביתרת ההשקעה לפי שיטת השווי המאזני בהתאם לדרישות IAS 28. הקבוצה טרם השלימה את עבודת הקצאת עלות הרכישה לנכסים וההתחייבויות המזוהים של דלק ארה"ב.

ביאור 2.ב.3 לדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ליום 30 ביוני 2013

שליטה אפקטיבית – דוגמאות

דוגמה א' – השקעה בחברה ציבורית

העובדות:

- חברה א' רכשה 48 אחוז מהון המניות של חברה ב'. חברה ב' הינה חברה ציבורית הנסחרת בבורסה לניירות ערך בתל אביב.
- יתרת זכויות ההצבעה מוחזקות על ידי אלפי בעלי מניות, שאף אחד מהם אינו מחזיק יותר מאחוז אחד מזכויות ההצבעה.
- לאף אחד מבעלי המניות אין הסדרים כלשהם להתייעץ עם בעל מניות אחר כלשהו או לקבל החלטות במשותף.

הניתוח:

- חברה א' הינה בעלת מניות הגדולה ביותר בחברה ב'.
- יתר בעלי המניות בחברה א' אינם משמעותיים בנפרד.
- יתר בעלי המניות בחברה ב' לא משפיעים יחד היות ולא קיימים הסכמי הצבעה.
- בהינתן המידע הנ"ל נראה כי יש לחברה א' יש כוח השפעה בחברה ב'.

שליטה אפקטיבית – דוגמאות

דוגמה ב'

העובדות:

- חברה א' רכשה 40 אחוז מהון המניות של חברה ב'.
- יתרת ההחזקות (60%) בחברה ב' מתחלק בין 12 משקיעים (5% כ"א).
- חברה א' רשאית למנות, להדיח ולקבוע את התגמול להנהלה האחראית על הניהול השוטף של חברה ב'.
- על מנת לשנות את ההסדר הקיים נדרש רוב מיוחד של שני שלישי מבעל המניות.

הניתוח:

- חברה א' הינה בעלת מניות הגדולה ביותר בחברה ב'.
- לחברה א' יש כוח השפעה לכוון את הפעילויות הרלוונטיות של חברה ב' בהווה.
- יתרה מכך, יתר בעלי המניות של חברה ב' אינם יכולים למנוע את כוח ההשפעה מחברה ב' (נדרש שני שלישי על מנת לבצע שינוי ויש ליתר בעלי המניות 60% בלבד).

שליטה אפקטיבית – דוגמאות

דוגמה ג'

העובדות:

- חברה א' רכשה 45% מהון המניות של חברה ב'.
- שני משקיעים נוספים מחזיקים 26% מהון המניות של חברה ב' כ"א.
- שלושה משקיעים נוספים מחזיקים 1% מהון המניות של חברה ב' כ"א.
- אין הסכמי הצבעה בין בעלי המניות.

הניתוח:

- חברה א' הינה בעלת מניות הגדולה ביותר בחברה ב'.
- יחד עם זאת, מספיק ששני המשקיעים שמחזיקים 26% כ"א ישתפו פעולה על מנת למנוע כוח השפעה מחברה א'.
- לכן, המסקנה היא שבהעדר הסדרים אחרים בין בעלי המניות חברה א' אינה שולטת בחברה ב'.

כוח השפעה – זכויות אחרות רלבנטיות

כאשר זכויות ההצבעה אינן הרלבנטיות הקביעה תתבצע על פי זכויות אחרות:

- המטרה והמבנה של החברה המוחזקת – מעורבות, החלטות, הסדרים חוזיים במועד ההקמה והנסיבות.
- גורמים נוספים – ראיות לכך שלמשקיע יש יכולת מעשית לכוון את הפעילות (למשל, משקיע יכול לאשר או למנות אנשי מפתח), למשקיע יחסים מיוחדים עם המוחזקת.

ישות למטרה מיוחדת (SPE)

לעיתים ישויות מוקמות לצורך מטרה ספציפית כגון פעילות חכירה, הקמת או הפעלת נדל"ן, עסקאות גידור, פעילות איגוח וכו'.

ישויות מסוג זה מכונות (Special Purpose Entities) SPEs, והן מאופיינות בכך שהמשקיעים בהן שלהן אינם נושאים בהכרח במרבית הסיכונים וההטבות.

IFRS 10 מחדד את הדרישה לאיחוד SPEs – הרקע לכך הוא שישויות כאמור בדרך כלל מתוכננות באופן בו זכויות ההצבעה בהן לא רלבנטיות לצורך הערכת השליטה, כאשר הפעילויות מתוכננות מראש במסמכי העסקה ובהסדרים החוזיים של ההקמה.

ישות שנחשבת כנפרדת ("סילו")

משקיע יכול להיחשב כשולט על חלק מהישות המושקעת. מקרה כאמור מתרחש בהחזקת "סילו" – כאשר למשקיע יש שליטה על נכסים והתחייבויות מבודדים של הישות.

במקרה כזה, המשקיע יאחד את חלק זה של הישות המושקעת וצדדים אחרים לא יכללו את אותו החלק במסגרת הערכת השליטה בישות המושקעת ובאיחודה.

יש לשקול האם חלק מהישות מוגדרת כישות נפרדת ("סילו"), בהתאם לתנאים הבאים:

- הנכסים, התחייבויות וההון של ה"סילו" מבודדים מהישות המושקעת הכוללת.
- נכסי "הסילו" מהווים מקור יחיד לפירעון התחייבויות "הסילו" ואף אחד מנכסי "הסילו" לא יכול לשמש לפירעון מחויבויות אחרות של הישות.
- לצדדים אחרים, מלבד אלה עם ההתחייבות המוגדרת, אין זכויות או מחויבויות המיוחסים לנכסים המוגדרים או לתזרימי המזומנים השיריים מהם.

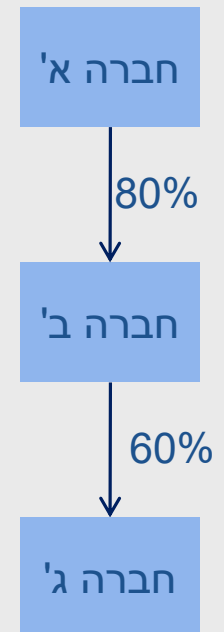
קביעת זכויות הצבעה במקרה של החזקה בעקיפין דוגמאות

דוגמה א':

מאחר שחברה א' שולטת בחברה ב' וחברה ב' שולטת בחברה ג' ← חברה א' שולטת בחברה ג'.

זכויות של חברה א' בחברה ג':

	60%	זכויות הצבעה
$80\% * 60\% =$	48%	זכויות ברווחים
	52%	זשמ"ש בחברה ג'

החזקה בעקיפין – דוגמאות (המשך)

דוגמה ב':

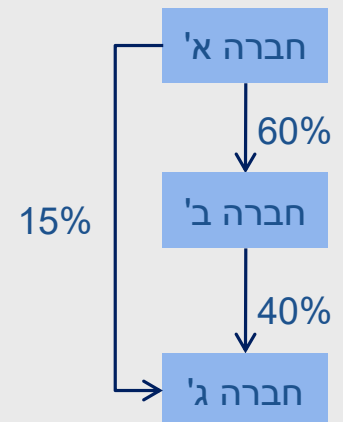

זכויות של חברה א' בחברה ג':

$40\% * 60\% =$ 24% זכויות הצבעה
 0% זכויות ברווחים

רק חברה ב' תאחד את חברה ג'

דוגמה ג':

זכויות של חברה א' בחברה ג':

$40\% + 15\% =$ 55% זכויות הצבעה
 $60\% * 40\% + 15\% =$ 39% זכויות ברווחים
 61% זשמ"ש בחברה ג'

חריג לדרישה לאחד "חברת ביניים"

התקן אינו מחייב חברה אם שמהווה במהותה חברת "ביניים" להציג דוחות כספיים מאוחדים, וזאת אם מתקיימים כל ארבעת התנאים הבאים:

א החברה האם הינה "חברת ביניים"

א

ב החברה האם הינה פרטית

ב

ג החברה האם אינה בתהליך הנפקה

ג

ד דוחות כספיים מאוחדים זמינים בשרשרת השליטה

ד

במקרה בו חברה אם, שעומדת בתנאים דלעיל, בוחרת את האפשרות שלא להציג דוחות כספיים מאוחדים, נראה כי יש להציג במקרה כזה דוחות כספיים נפרדים, אשר יערכו בהתאם לדרישות התקן.

חריג לדרישה לאחד "חברת ביניים" - פירוט התנאים

תנאי ראשון - החברה האם הינה "חברת ביניים"

החברה האם היא בעצמה חברה בת בבעלות מלאה או חלקית של ישות אחרת והבעלים האחרים, לרבות אלו שאינם רשאים להצביע (לדוגמה, בעלי מניות בכורה), קיבלו הודעה על הדבר ואינם מתנגדים לכך שהחברה האם לא תציג דוחות כספיים מאוחדים.

תנאי שני - החברה האם הינה חברה פרטית

מכשירי חוב או מכשירים הוניים של החברה האם לא נסחרים בשווקים ציבוריים (בורסה לניירות ערך מקומית או בחו"ל, בורסה בה מתקיים מסחר מעבר לדלפק לרבות שווקים מקומיים ואזוריים).

חריג לדרישה לאחד "חברת ביניים" - פירוט התנאים - המשך

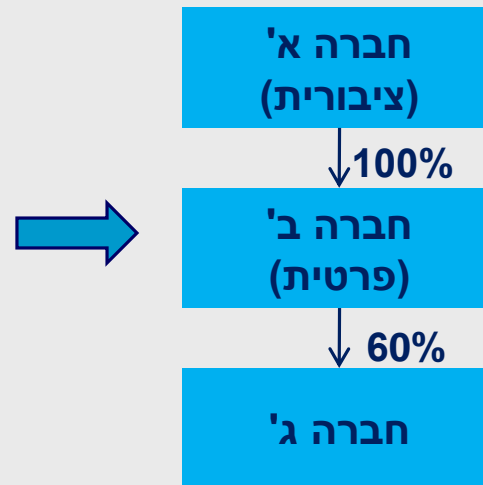
תנאי שלישי - החברה האם אינה בתהליך הנפקה

החברה האם לא הגישה ולא נמצאת בשלב של הגשת דוחות כספיים לרשות ניירות ערך, או לגוף רגולטורי אחר, במסגרת הנפקת סוג מסוים של ניירות ערך לציבור.

תנאי רביעי - דוחות כספיים מאוחדים זמינים בשרשרת השליטה

החברה האם הסופית, או אחת מחברות האם בשרשרת השליטה של החברה האם הנדונה עורכת דוחות כספיים מאוחדים בהתאם ל – IFRS הזמינים לשימוש הציבור.

חריג לדרישה לאחד "חברת ביניים" - המחשה

בדיקה האם חברה ב' הינה "חברת ביניים":

תנאי ראשון – מתקיים מאחר וחברה ב' מוחזקת בבעלות מלאה ע"י חברה א'.

תנאי שני – מתקיים, חברה ב' הינה חברה פרטית.

תנאי שלישי – מתקיים מאחר ומדובר בחברה פרטית.

תנאי רביעי – מתקיים מאחר וחברה א' עורכת דוחות כספיים מאוחדים.

לכן, חברה ב' נחשבת ל"חברת ביניים" ועל כן אינה צריכה להציג דוחות כספיים

מאוחדים.

נהלי איחוד הדוחות הכספיים

כללי

מועד תחילת האיחוד

מועד הדיווח (פער זמן)

זכויות שאינן מקנות שליטה

מדיניות חשבונאית אחידה

עסקאות ויתרות בין חברתיות

לצורך עריכת הדוחות הכספיים המאוחדים יש לשלב כל סעיף וסעיף בדוחות הכספיים של החברה האם ושל החברות הבנות שלה, באמצעות סכימה של פריטים דומים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות.

כאשר מדובר בחברה בת שאינה בבעלות מלאה, תיכלל בדוח על המצב הכספי המאוחד יתרת זכויות שאינן מקנות שליטה לתאריך המאזן המשקפת בשורה אחת את חלקם של יתר בעלי המניות בחברה הבת (הזשמ"ש) בנכסים, ההתחייבויות, ההכנסות, ההוצאות, רווחים או הפסדים שנדחו ורווח נקי.

ההכנסות וההוצאות של חברה בת נכללות בדוחות הכספיים
המאוחדים החל ממועד הרכישה כפי שמוגדר ב- IFRS 3.

מועד הדיווח (פער זמן)

התקן דורש כי הדוחות הכספיים של החברה האם והחברות הבנות שלה, הנכללים בדוחות הכספיים המאוחדים, יערכו לתאריכי דיווח זהים. לפיכך, כאשר תאריכי הדוחות הכספיים של החברה הבת שונים מאלה של החברה האם, יש לערוך לצרכי האיחוד, דוחות כספיים נוספים עבור החברה הבת לתאריך הדיווח של החברה האם, **אלא אם הדבר אינו מעשי.**

בכל מקרה התקן קובע כי הפער בין תאריך הדיווח של החברה הבת לבין זה של החברה האם, **לא יעלה על שלושה חודשים.**

במקרה שאין זה מעשי כאמור והפער הינו בגבולות המותר, לצורך הטיפול החשבונאי יש לשמור על **עקביות** בפער הזמן וכן לכלול **התאמות בגין אירועים ועסקאות משמעותיים** המתרחשים בין מועדי הדיווח השונים.

זכויות שאינן מקנות שליטה

לצורך הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים יש לחשב את יתרת זכויות הזשמ"ש ליום המאזן הנערך וכן את חלקו של הזשמ"ש ברווח הנקי (או בהפסד) של החברה הבת לתקופה הרלבנטית. נקודת המוצא של זכויות הזשמ"ש היא יתרתן למועד הרכישה (לפי המדיניות שנבחרה בהתאם ל- IFRS 3).

חלק הזשמ"ש ברווח לתקופה מחושב לפי זכויות הבעלות של הזשמ"ש בחברה הבת ברווח הנקי (בהפסד) לתקופה המדווחת.

בהתאם לתקן, זכויות שאינן מקנות שליטה יוצגו בדוח על המצב הכספי המאוחד במסגרת ההון, בנפרד מההון של החברה האם. באופן עקבי לכך, חלק הזשמ"ש ברווח הנקי (או בהפסד) אינו נחשב בגדר הוצאה (או הכנסה).

דרישה להציג את חלקו של הזשמ"ש ברווח הנקי (בהפסד)

יש להציג בנפרד בדוח הרווח או ההפסד המאוחד את חלקו של הזשמ"ש ברווח (או בהפסד) לתקופה כהקצאה של רווח או הפסד (ולא כהוצאה או הכנסה).

במקביל במסגרת הדוח המאוחד על השינויים בהון יש להקצות את הרווח הנקי המאוחד (או ההפסד המאוחד) לתקופה בין יתרת העודפים (חלקה של החברה האם ברווח המאוחד או בהפסד) לבין זכויות שאינן מקנות שליטה – חלק הזשמ"ש ברווח או בהפסד.

עקרונות חישוב חלקו של הזשמ"ש

א

התבססות על חלק ברווחים

חלקו של הזשמ"ש לצורך חישוב של זכויות שאינן מקנות שליטה הן במועד הרכישה והן לאחר מכן, נקבע בהתאם לחלקו ברווח החברה הבת (חלקו בדיבידנדים) ובהון במקרה של פירוק ולא בהתאם לשיעור זכויות הצבעה של הזשמ"ש בחברה הבת, במידה וקיים שוני ביניהם.

ב

אי התחשבות בזכויות פוטנציאליות

לצורך חישוב חלקו של הזשמ"ש, יש להתחשב בדרך כלל בחלקו של הזשמ"ש בפועל ולא בחלק פוטנציאלי, לאמור אין להתחשב בדרך כלל בזכויות פוטנציאליות.

אי התחשבות בזכויות פוטנציאליות - המחשה

חברה א' מחזיקה 45% מהון המניות של חברה ב'. בנוסף, חברה א' מחזיקה באופציות רכש על מניות (שניתנות למימוש מיידית) שהנפיק בעל המניות השני בחברה ב' (אשר מחזיק ביתר המניות של חברה ב' – 55%), אשר כתוצאה ממימושם שיעור החזקה שלה יכול לעלות ל-60%.

במקרה כזה, בהינתן שהמסקנה לאור זכויות ההצבעה הפוטנציאליות, היא כי חברה א' מאחדת את חברה ב', שיעור זכויות הזשמ"ש יהיה 55% (ולא 45%).

חישוב זשמ"ש דרך א' - לפי תנועה

זשמ"ש יתרת פתיחה

חלק הזשמ"ש ברווח הנקי של חברת
הבת לתקופה

חלק הזשמ"ש ברווח כולל אחר של
חברת הבת לתקופה

חלק הזשמ"ש בהפחתת ע"ע

חלק הזשמ"ש בדיבידנד

השתתפות הזשמ"ש בעסקאות

בין חברתיות (בניכוי המס)

זשמ"ש יתרת סגירה

XXX

XXX

XXX

(XXX) = הפחתת ע"ע * שיעור החזקת הזשמ"ש

(XXX) = דיבידנד * שיעור החזקת הזשמ"ש

XX / (XX)

XXX

חישוב זשמ"ש דרך ב' - לפי הרכב

XXX	יתרת הון חברת הבת
XXX	יתרת ע"ע נטו (לא כולל מוניטין)
<u>(XXX)</u>	יתרת עסקאות בין חברתיות לפי 100% (בניכוי המס)
XXX	סה"כ
<u>Y%</u>	שיעור החזקת הזשמ"ש
XXX	זשמ"ש
<u>XXX</u>	חלק הזשמ"ש במוניטין (*)
XXX	זשמ"ש

(*) כאשר המדיניות החשבונאית של החברה הינה **שיתוף הזשמ"ש במוניטין**, חלק הזשמ"ש במוניטין מחושב ע"י הנוסחא הבאה:

$$\left[\begin{array}{l} \text{שווי הוגן של} \\ \text{הזשמ"ש} \\ \text{במועד הרכישה} \end{array} \right] \text{ --- } \left[\begin{array}{l} \text{חלק הזשמ"ש בשווי הוגן של} \\ \text{הנכסים וההתחייבויות} \\ \text{המזוהים במועד הרכישה} \end{array} \right]$$

דוגמה לחישוב זש"ש

- חברה א' רכשה ביום 1 בינואר 2008 80% מהון המניות של חברה ב' תמורת 10,000 אלפי ש"ח.
- השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות המזוהים של חברה ב' למועד הרכישה הסתכם ב- 9,000 אלפי ש"ח.
- ההון של חברה ב' למועד הרכישה הינו 8,000 אלפי ש"ח.
- ההפרש בין השווי ההוגן של הנכסים המזוהים נטו לבין ערכם בספרים מיוחס לנכס בלתי מוחשי מזוהה אשר יתרת אורך החיים השימושיים שלו למועד הרכישה הינה 5 שנים (מופחת בשיטת הקו הישר).
- חברה א' בחרה למדוד את הזכויות שאינן מקנות שליטה לפי חלקם היחסי בנכסים המזוהים נטו.
- יש להתעלם מהשפעות של מסים על הכנסה.

להלן התנועה בהון של חברה ב' בשנת 2008 (באלפי ש"ח):

8,000	הון ליום 1/1/08
1,000	רווח נקי
200	רווח כולל אחר
<u>(2,000)</u>	דיבידנד שחולק
7,200	הון ליום 31/12/08

מדיניות חשבונאית אחידה

לצורך עריכת הדוחות הכספיים המאוחדים יש ליישם מדיניות חשבונאית אחידה לגבי עסקאות ואירועים דומים בנסיבות דומות.

נקודת המוצא היא כי כל החברות הבנות נדרשות ליישם את ה- IFRS.

במידה ואחת החברות בקבוצה נוקטת במדיניות חשבונאית שונה מזו שאומצה בדוחות הכספיים המאוחדים לגבי עסקאות ואירועים דומים בנסיבות דומות, נדרש לבצע לצורך הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים התאמות לדוחותיה הכספיים של החברה האם וזאת בהתאם למדיניות החשבונאית שאומצה בדוחות הכספיים המאוחדים.

חברה א' מחזיקה ב- 100% מהון המניות של חברה ב'.

להלן נתונים על מלאי הסגירה של חברה ב' לתאריכים השונים כאשר הוא מוצג לפי שיטת הממוצע (באלפי ₪):

10,000	31 בדצמבר 2008
12,000	31 בדצמבר 2009

מאחר וחברה א' מיישמת בדוחותיה הכספיים לעניין המלאי את שיטת ה FIFO יתרת המלאי בעיני חב' א' הינה כדלקמן (באלפי ₪):

10,500	31 בדצמבר 2008
14,000	31 בדצמבר 2009

מלאי חברה ב' הינו בעל אופי ושימוש דומה למלאי חברה א'.
שיעור המס הינו 30%

נדרש:

דוח על המצב הכספי ליום 31/12/09 ודוח רווח או הפסד לשנת 2009.

חברה א' מחזיקה ב 80% מהון המניות של חברה ב' מיום ההקמה.

חברה ב' רכשה ביום 1 בינואר 2006 נדל"ן להשקעה תמורת 10 מיליון ש"ח.
חברה ב' מיישמת את מודל העלות, כאשר 4 מיליון ש"ח מהנדל"ן מיוחס לקרקע ושיעור הפחת הינו 5% על שאר הנדל"ן.

חברה א' מיישמת את מודל השווי ההוגן לגבי נדל"ן להשקעה.

נתונים נוספים:

1. שווי ההוגן של הנדל"ן ליום 31 בדצמבר 2009 הינו 15 מיליון ש"ח.
2. שיעור מס הינו 25%.
3. ההון של חברה ב' ליום 31 בדצמבר 2009 הינו 5 מיליון ש"ח.

המשך דוגמה ב'

הדוח על המצב הכספי הנפרד ("סולו") של חברה א' ליום 31 בדצמבר 2009 :

200,000	הלוואה לז"א	100,000	מזומן
500,000	הון מניות ופרמיה		השקעה בחב' ב
400,000	עודפים	1,000,000	(עלות)

נדרש :

- א. כיצד תציג חברה א' את הנדל"ן להשקעה בדוחות המאוחדים ויתרות קשורות.
- ב. מה יתרת זכויות שאינן מקנות שליטה ליום 31.12.2009 .
- ג. מה יתרת העודפים בדוח על המצב הכספי מאוחד ליום 31.12.2009 .

עסקאות ויתרות בין חברתיות

מאחר והדוחות הכספיים המאוחדים מציגים את תוצאות הפעולות ואת המצב הכספי של החברות בקבוצה כיחידה כלכלית אחת, יש לכלול בדוח המאוחד על המצב הכספי המאוחד רק יתרות המתייחסות לגורמים חיצוניים לקבוצה ובדוח רווח או הפסד מאוחד יש לכלול רק הכנסות והוצאות המתייחסות לעסקאות עם גורמים חיצוניים לקבוצה.

לפיכך, לצורך איחוד הדוחות הכספיים יש לבטל באופן מלא יתרות בין חברתיות ועסקאות בין חברתיות בתוך הקבוצה.

כמו כן, יש לבטל הכנסה מדיבידנד מחברה הבת אשר נרשמה בדוחות סולו של חברת האם.

הפרשים זמניים שנובעים מביטול רווחים בין חברתיים

כתוצאה מביטול רווחים בין חברתיים נוצרים בדרך כלל הפרשים זמניים בין הערך בספרים של הנכס נשוא העסקה בדוח על המצב הכספי המאוחד לבין בסיס המס שלו.

הסיבה לכך, היא ששלטונות המס ממסים בדרך כלל כל חברת בנפרד ולפיכך הרווח שנבע לחברה המוכרת ממוסה במלואו ומנגד שלטונות המס מכירים לחברה הרוכשת במחיר הרכישה הבין חברתית כעלות הנכס, ולכן בסיס המס של הנכס בחברה הרוכשת כולל את הרווח הנ"ל.

לגבי הפרשים זמניים, אשר נובעים מביטול רווחים בין חברתיים, יש ליישם את הוראות IAS 12 בדבר מסים על הכנסה.

חברה בת שאינה בבעלות מלאה

לצורך הטיפול החשבונאי (תפיסת הישות האחת), יש צורך להבחין בין רווח הנובע ממכירות מחברה אם לחברה בת (Downstream) לבין רווח הנובע ממכירות מחברה בת לחברה אם (Upstream).

בעוד בסוג הראשון (Downstream) הרווח הינו של החברה האם ולפיכך אין "לשתף" את זכויות שאינן מקנות שליטה בביטולו, הרי שבמקרה השני (Upstream), הרווח שייך לחברה הבת ונראה כי יש לשתף את הזשמ"ש בביטולו מנקודת הראות של הקבוצה.

דוגמה א' – מכירות Downstream

חברה א' מחזיקה ב- 80% מהון המניות של חברה ב'. במהלך השנה מכרה חברה א' לחברה ב' מלאי שמיועד להפצה על ידי חברה ב' ללקוחות סופיים במחיר כולל של 100,000 ש"ח. שיעור הרווח הגולמי במכירות אלו הינו 10%.

בסוף השנה נותר במלאי של חברה ב' 40% מהמלאי שנרכש במהלך השנה מחברה א'.

שיעור המס הינו 30%.

נדרש:

רשום את פקודות היומן לאיחוד.

דוגמה ב' – מכירת רכוש קבוע Downstream

- חברה א' מחזיקה ב- 80% מהון המניות של חברה ב' ביום הקמתה.
- ביום 30 ביוני 2008 מכרה חברה א' לחברה ב' רכוש קבוע ברווח של 20,000 ש"ח.
- שיעור המס החל על החברות הינו 30%.
- יתרת אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע הינה 5 שנים ממועד העסקה הבין חברתית והוא מופחת בשיטת הקו הישר.

נדרש:

רשום את פקודות היומן לאיחוד.

דוגמה ג' – מכירת מלאי Upstream

- חברה א' מחזיקה ב- 80% מהון המניות של חברה ב'.
- במהלך השנה מכרה חברה ב' לחברה א' מלאי שמיועד להפצה על ידי חברה א' ללקוחות סופיים במחיר כולל של 100,000 ש"ח.
- שיעור הרווח הגולמי במכירות אלו הינו 10%.
- בסוף השנה נותר במלאי של חברה א' 40% מהמלאי שנרכש במהלך השנה מחברה ב'.
- שיעור המס הינו 30%.

המשך דוגמה ג' – מכירת מלאי Upstream

נדרש :

- א. פקודות יומן לאיחוד דוחות לשנת 2008 בהנחה ש- 60% מהמלאי נמכר בשנת 2008.
- ב. פקודות יומן לאיחוד דוחות לשנת 2009 בהנחה שכל המלאי שנותר נמכר בשנת 2009.

המשך דוגמה ג' – מכירת מלאי Upstream

אם בדוגמה זו כל המלאי היה נמכר עד סוף השנה, הייתה נדרשת רק פקודת היומן הראשונה בגין ביטול מחזורים.

דוגמה ד' – מכירת רכוש קבוע Upstream

- חברה א' מחזיקה 80% מהון המניות של חברה ב' מיום הקמתה.
- ביום 30 ביוני 2008 מכרה חברה ב' לחברה א' רכוש קבוע ברווח של 20,000 ש"ח.
- שיעור המס החל על החברות הינו 30%.
- יתרת אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע הינה 5 שנים ממועד העסקה הבין חברתית והוא מופחת בשיטת הקו הישר.

המשך דוגמה ד' – מכירת רכוש קבוע Upstream

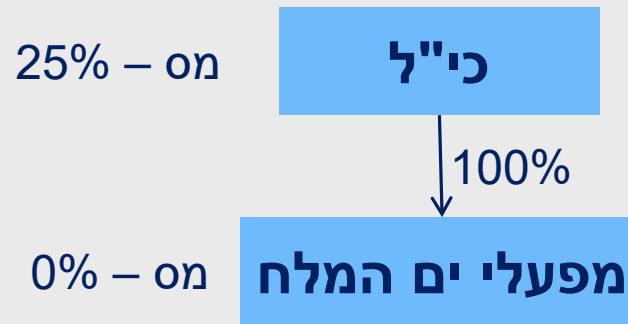
נדרש :

- א. פקודות יומן בגין רט"מ 2008.
- ב. מהן הפקודות יומן בגין רט"מ זה בשנת 2009?

שיעור המס בו יש לעשות שימוש לצורך חישוב המיסים הנדחים מביטול רווחים בין חברתיים

לצורך מדידת המסים הנדחים הנוצרים בגין הפרשים זמניים אלו יש לעשות שימוש בשיעור המס הרלבנטי **לגבי הנכס בחברה הרוכשת** לאור העיקרון של IAS 12 לפיו מדידת נכס מס נדחה צריכה להתבסס על ההטבות הכלכליות הצפויות לנבוע מהנכס.

המחשה – שיעורי מס שונים

כ"ל, היא חברה ציבורית, המחזיקה 100% בחברת מפעלים המלח שהינה מפעל מאושר.

כ"ל מכרה למפעלים המלח מכונה אשר עלותה 10,000 ש"ח ושוויה ההוגן 11,000 ש"ח, אורך חיים 5 שנים. כתוצאה מהמכירה כ"ל משלמת 250 ש"ח לפקיד השומה. את ה-250 ש"ח לא נקבל בחזרה מאחר ששיעור המס החל על מפעלים המלח הינו 0%.

כאשר שיעור המס הינו 0% לא יוצרים נכס מס נדחה וכתוצאה מכך ביום העסקה מכירים ב"הפסד" בגובה המס שהחברה המוכרת שילמה.

- חברה א' שהינה יצרנית ציוד, מוכרת ביום 31 בדצמבר 2008 לחברה ב', אשר הינה חברה בת בבעלות מלאה, ציוד שערכו בספרי חברה א' הינו 10,000 ש"ח תמורת 15,000 ש"ח.
- שיעור המס החל על מכירת הציוד הינו 30% (שיעור מס חברות).
- חברה ב' זכאית להטבות של מפעל מאושר ולכן שיעור המס החל על רווחיה הינו 25%.
- חברה ב' הנה חברה רווחית.

עסקאות בין חברתיות של מתן שירותים

בדרך כלל עסקאות בין חברתיות של מתן שירותים אינן משפיעות על הרווח המאוחד מאחר והן החברה שמספקת את השירות והן החברה שמקבלת את השירות מכירות בהכנסות ובהוצאות, בהתאמה על בסיס הספקת השירות.

לפיכך, במקרה של עסקאות בין חברתיות של מתן שירותים, **יש צורך לבטל "ניפוח" של פריטים תוצאתיים**, במידת הצורך. לדוגמה, חברה אם גובה מחברה בת דמי ניהול עבור שירותי ניהול שהיא מספקת לה, כאשר בדוחות הכספיים הנפרדים החברה האם מכירה בהכנסות בגין דמי הניהול על בסיס מתן השירות והחברה הבת מכירה בהוצאות בגין דמי הניהול.

עסקאות בין חברתיות של מתן שירותים

עם זאת, עסקאות של מתן שירותים בין חברות הקבוצה יכולות אף הן ליצור צורך בביטול של רווח בין חברתי, בדומה לעסקאות של מכירה בין חברתית, כאשר החברה שמספקת את השירות מכירה בהכנסה עם מתן השירות בעוד החברה אשר מקבלת את השירות אינה מכירה בהוצאה במקביל (אלא לדוגמה, מהוונת כנכס את הסכום ששילמה).

עסקאות מתן שירותים - המחשה

חברה בת מגייסת הלוואה מחברה אם שלה בסך של 10 מיליון ש"ח, לצורך מימון הקמה עצמית של מבנה הנהלה בריבית של 5%. החברה האם ממומנת בהון בלבד.

במידה ובדוחותיה הכספיים הנפרדים החברה הבת מהוונת את עלויות אשראי לנכס בהקמה, בהתאם להוראות IAS 23 בדבר עלויות אשראי, הרי שיש לבטל את ההיוון הנ"ל בדוחות הכספיים המאוחדים אל מול ההכנסות מריבית המתקבלות בחברה האם.

כמו כן, יש לבטל במקרה הנ"ל גם את היתרה הבין חברתית של ההלוואה (הלוואה לקבל בחברה האם אל מול הלוואה לשלם בחברה הבת).

דוגמה – עסקה בין חברתית של מתן שירות והצד המקבל מהוון את ההוצאות כנכס

חברה א' מחזיקה 100% מהון המניות של חברה ב' מיום הקמתה.
חברה ב' הינה חברה קבלנית.

ביום 1 בינואר 2008 רכשה חברה א' קרקע והיא מעוניינת לבנות עליה מבנה
הנהלה, לשם כך נכנסה לחוזה עם חברה ב' לבניית המבנה.

חברה ב' מעריכה כי תקופת הבנייה תמשך שנתיים, והתמורה בגינה הינה
10 מיליון ש"ח, כאשר שיעור הרווח הגולמי של חברה ב' בעסקה הינו 20%.

שיעורי ההשלמה של הבנייה הוערכו כדלקמן:

40% - 31.12.08
100% - 31.12.09

כאשר נוצר הפסד בגין עסקה בין-חברתית נשאלת השאלה האם יש לדחות את הפסד?

מלאי:

כאשר נמכר מלאי בהפסד המשמעות היא החברה המוכרת הייתה צריכה להכיר בהפסד מירידת ערך ערב המכירה. לכן, במקרה כאמור ההפסד הבין-חברתי לא יידחה ויוכר ע"ח ירידת ערך המלאי שלא נרשמה בחברה המוכרת.

רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים:

יש להכיר בהפסד אלא אם כן הפריט הנמכר היווה חלק מיחידת מניבת מזומנים של החברה הבת.

הפסד בין חברתי - המחשה

כאשר חברה אם מוכרת לחברה בת פריט של רכוש קבוע במחיר הנמוך מערכו בספרים המשקף את שוויו ההוגן, על מנת שהחברה הבת תמכור אותו לחיצוניים.

הפריט נכלל בעבר במסגרת יחידה מניבה מזומנים רווחית של החברה האם ולפיכך לא נדרש להכיר בגינו בהפסד מירידת ערך בדוחות הכספיים של החברה האם עד כה.

במקרה כזה, מבחינת הדוחות הכספיים המאוחדים קיימת כעת ירידת ערך ולפיכך אין לבטל הפסד זה. יש לציין כי במידה והנכס נכלל באותה יחידה מניבה מזומנים הכוללת את החברה הבת, לא תוכר ירידת ערך בדוחות הכספיים המאוחדים.

שיטת איחוד דוחות כספיים

לצורך איחוד הדוחות הכספיים ננקוט בשלבים הבאים כאשר נקודת המוצא הינה הדוחות הכספיים המצרפיים:

חישוב יתרות עודפי עלות והפחתתם.

שלב א'

רישום פקודות יומן לביטול רט"מים.

שלב ב'

חישוב זשמ"ש והקצאת הרווח לזשמ"ש.

שלב ג'

הכנת נייר עבודה מסכם.

שלב ד'

שיטת איחוד דוחות כספיים – דוגמה א'

חברה א' רוכשת ביום 31 בדצמבר 2010 80% מהון המניות של חברה ב' תמורת 10,000 אלפי ש"ח.

להלן נתונים על הדוח על המצב הכספי של חברה ב' למועד הרכישה (באלפי ש"ח):

נכס/התחייבות	ערך בספרים	שווי הוגן	יתרת תקופת ההפחתה
מזומן	9,000	9,000	--
מלאי	3,000	4,000	--
רכוש קבוע	10,000	15,000	10 שנים בשיטת הקו ישר
שם מסחרי	--	5,000	3 שנים בשיטת הקו ישר
הלוואות לזמן ארוך	(20,000)	(22,000)	4 שנים בשיטת הריבית האפקטיבית
הון (*)	(2,000)		

(*) הרכב ההון של חברה ב' ליום 31 בדצמבר 2010 (באלפי ש"ח):

עודפים	(1,000)
הון מניות ופרמיה	(1,000)
	<u>(2,000)</u>

הנחה א' – אי שיתוף הזשמ"ש במוניטין.

הנחה ב' – שיתוף הזשמ"ש במוניטין כאשר הוערך שווים ההוגן של הזשמ"ש למועד הרכישה ב- 2,400 אלפי ש"ח.

דוגמה א' – המשך נתונים

להלן נתונים על הדוחות על המצב הכספי של חברות א' וב' ליום 31 בדצמבר 2011 (באלפי ש"ח):

חברה ב'	חברה א' (סולו)	
7,261	100,000	מזומנים ושווי מזומנים
8,000	10,000	מלאי
--	10,000	השקעה בחברה ב' - עלות
9,889	20,000	רכוש קבוע
--	(5,000)	ספקים
(20,000)	(50,000)	הלוואות לזמן ארוך
(4,150)	(75,000)	עודפים
<u>(1,000)</u>	<u>(10,000)</u>	הון מניות ופרמיה
= =	= =	

דוגמה א' – המשך נתונים

להלן נתונים על דוחות רווח או הפסד של חברה א' ושל חברה ב' לשנת 2011
(באלפי ש"ח):

<u>חברה ב'</u>	<u>חברה א' (סולו)</u>	
20,000	100,000	הכנסות
<u>(14,000)</u>	<u>(60,000)</u>	עלות ההכנסות
6,000	40,000	רווח גולמי
--	600	הכנסות תפעוליות אחרות
(500)	(2,500)	הוצאות מכירה ושיווק
<u>(1,500)</u>	<u>(11,000)</u>	הוצאות הנהלה וכלליות
4,000	27,100	רווח תפעולי
1,500	3,000	הכנסות מימון
<u>(1,000)</u>	<u>(5,000)</u>	הוצאות מימון
4,500	25,100	רווח לפני מסים על הכנסה
<u>(1,350)</u>	<u>(7,530)</u>	מסים על הכנסה
3,150	17,570	רווח נקי

דוגמה א' – נתונים נוספים

- ← הערך הנוכחי של ההלוואה של חברה ב' ליום 31 בדצמבר 2011 בהתאם לריבית השוק ששימשה לחישוב השווי ההוגן במועד הרכישה הינו 21,600 אלפי ש"ח.
- ← המלאי בדוח על המצב הכספי חברה ב' ליום 31 בדצמבר 2010 מומש על ידה במהלך שנת 2011.
- ← במהלך שנת 2011 מכרה חברה ב' לחברה א' מלאי בהתאם למחירי מכירה רגילים בשוק בסך של 3,000 אלפי ש"ח. שיעור הרווח הגולמי הגלום במכירה הינו 20%. עד ליום 31 בדצמבר 2011 מכרה חברה א' 40% מהמלאי לחיצוניים.
- ← ביום 30 ביוני 2011 מכרה חברה א' לחברה ב' ציוד לשימוש ההנהלה (רכוש קבוע) תמורת שווי הוגן של 1,000 אלפי ש"ח. הערך נטו של הציוד בספרי חברה א' הינו 400 אלפי ש"ח. חברה ב' מפחיתה את הציוד בהתאם ליתרת אורך החיים השימושיים הנותרת שהינה 4.5 שנים.
- ← שיעור המס שחל על החברות הינו 30%.

הנחה ב' - שיתוף הזשמ"ש במוניטין

השפעה של אימוץ מדיניות חשבונאית של שיתוף הזשמ"ש במוניטין, תשפיע על חישוב המוניטין שנוצר במועד הרכישה וכן על חישוב זכויות שאינן מקנות שליטה.

מאחר ומוניטין אינו מופחת באופן שיטתי וכן בהתאם לנתונים לא נפגם ערכו, השינוי לא ישפיע על דוח רווח או הפסד המאוחד אלא רק על הדוח על המצב הכספי המאוחד וכן על הדוח על השינויים בהון.

טיפול ברט"מים בשנה עוקבת + דיבידנד בין חברתי

חברה א' מחזיקה 80% ממניות חברה ב' ממועד הקמתה.

להלן הדוח על המצב הכספי של החברות ליום 31.12.2009 (בש"ח):

חברה ב'	חברה א' (סולו)	
365,000	646,000	מזומנים
80,000	200,000	חייבים
200,000	150,000	מלאי
-----	4,000	השקעה בב' - עלות
270,000	180,000	רכוש קבוע נטו
80,000	100,000	קרקע
(150,000)	(100,000)	זכאים
(5,000)	(10,000)	הון מניות
** (840,000)	* (1,170,000)	עודפים

דוגמה ב' - המשך

להלן התנועה בעודפים של החברות לשנת 2009 :

(* חברה א' (בש"ח):

963,000	עודפים י.פ.
(50,000)	דיבידנד ששולם
<u>257,000</u>	רווח השנה
1,170,000	עודפים י.ס.

(**) חברה ב' (בש"ח):

695,000	עודפים י.פ.
(40,000)	דיבידנד ששולם
<u>185,000</u>	רווח השנה
840,000	עודפים י.ס.

דוגמה ב' - נתונים נוספים

- 1 - במהלך שנת 2009 מכרה חברה א' לחברה ב' מלאי שעלותו 60,000 ש"ח תמורת 130,000 ש"ח. 50% מהמלאי טרם מומש לחיצוניים עד 31.12.09.
- 2 - במהלך שנת 2009 מכרה חברת ב' לחברה א' מלאי שעלותו 30,000 ש"ח תמורת 50,000 ש"ח. 70% מהמלאי טרם מומש לחיצוניים עד 31.12.09.
- 3 - במשך שנת 2008 מכרה חברה א' לחברת ב' מלאי שעלותו 70,000 ש"ח תמורת 150,000 ש"ח. 40% מהמלאי טרם מומש לחיצוניים עד 31.12.08. המלאי מומש לחיצוניים בתחילת שנת 2009.
- 4 - ב-1.1.09 מכרה חברת ב' לחברה א' רכוש קבוע שעלותו המופחתת היא 120,000 ש"ח תמורת 160,000 ש"ח. יתרת אורך חיי הרכוש הקבוע מיום העסקה היא 5 שנים.
- 5 - בשנת 2008 מכרה חברה ב' לחברה א' קרקע שעלותה 40,000 ש"ח תמורת 100,000 ש"ח. שיעור מס שבח החל על מכירת מקרקעין הוא 25%.
- 6 - הדיבידנדים בחברות השונות הוכרזו ושולמו ב-31.12.09.
- 7 - שיעור מס החברות הוא 30%.

נדרש :

להציג את דוח על המצב הכספי מאוחד של חברה א' ליום 31.12.09.

חברה א' מחזיקה ב 70% מהון המניות של חברה ב' מיום הקמתה.
להלן התנועות ביתרת העודפים של כל אחת מהחברות לשנת 2010 (בש"ח):

<u>חברה ב'</u>	<u>חברה א' (סולו)</u>	
3,000,000	10,000,000	31.12.09 יתרת פתיחה
1,000,000	2,000,000	רווח השנה
<u>(500,000)</u>	<u>(1,000,000)</u>	דיבידנד
3,500,000	11,000,000	סה"כ

הנח כי הון המניות והפרמייה של חברה ב' הינו 10,000,000 ש"ח.

נדרש:

1. חשב את יתרת העודפים במאזן המאוחד ליום 31.12.10.
2. חשב את יתרת הזשמ"ש במאזן המאוחד ליום 31.12.10.
3. חשב את הרווח המאוחד לשנת 2010.
4. הצג את התנועה בכל אחד מהסעיפים לעי"ל.